

TEKNOLOGIA

Teknologia kakatsua eskuratzeko kurba

DIANA FRANCO EGUREN

Ekonomialariei asko gustatzen zaizkie merkatuen jokabideak adierazten dituzten grafikoak, kurbak alegia. Deigarria egin zait zentzu horretan Pluralistic webguneko *"The future of Amazon coders is the present of Amazon warehouse workers"* artikuluan (Amazonen programatzaileen etorkizuna da Amazonen biltegi-tako langileen oraina) Cory Doctorow egileak egiten duen analogia. Langileen ikuspuntutik ikertzen ditu lan merkatuen kurbak, eta teoria bat du: "Shitty technology adoption curve", euskaraz "teknologia kakatsua eskuratzeko kurba". Teoria horren arabera, etorkizunean zure lanean teknologiak izango duen eragina aurreikusi dezakezu, bazterkeria egoeran dauden pertsonen aurka nola zabaltzen den ikusita.

Azken urteetan, teknologien industria handienek kaleratze masiboak egin dituzte (Amazon, Google, Meta...), nagusien soldadak eta enpresen inbertsioak handitu diren bitartean. Hortaz, kaleratzeak ez ditu behar bideratu, baizik eta teknologiak emandako botereak. Langileekiko botere hori handitze bidean, programatzaileek Adimen Artifiziala erabili dezaten Amazon ahalegin handiak egiten ari dela dio artikulua, haien gain duen mendekotasuna murrizteko. Programatzaileen lanaren zentzua ere aldatzen doa: jada ez dute euren adimena arazo tekniko konplexuak ebaztera zuzentzen, txatbot batek modu automatikoan sorturiko kodea berrikustera mugatzen da euren lana. Eta noski, errazagoa da kode-berrikusleak ordeztzea programatzaileak baino. Makinaren zerbitzura jartzen ditugu ez soilik gorputzak, iraultza industrialean bezala, baita adimena ere, gizakion gaitasunen ustia-keitak kapitalismoak hartu duen bide honetan.

Artikuluak erakusten duen Amazonen errealtatea gurera etorriko da. Jakinaren gainean gaude. Gure klase onurak langileon arteko segregazioa bultzatzeko balio izan du, baina horri buelta bat eman beharko genioke, joko berean ez jausteko. Teknologia kakatsua eskuratzeko kurba gainditzeko bide bakarra langileon arteko elkartasuna da. ●

NAZIOARTEA

ETXE ZURIA

"Amerika aberats egingo dugu berriz"

URKO APAOLAZA

Ponpa handiz eta tonu ia mesianikoa erabilia, Donald Trump AEBetako presidentea iragarri du amaitu dela "AEBei azken 50 urtetan egindako lapurretaren" aroa. Muga-zerga "unibertsala" iragarri du mundu osoarentzat: hemendik aurrera AEBetara euren ondasunak edo produktuak inportatu nahi dituenak %10eko zerga jasango du salbuespenik gabe.

Baina Trumpen oldarraldia harago joan da, eta AEBekin komertzialki "gaizki portatu" diren herrialde eta lurraldeei muga-zerga handiagoa ezarriko die. Txina da horietako bat, %34ko muga-zerga ezarriko baitio, eta lehendik ezarrita zeuzkanak gehituta %54ra iritsiko liriteke, beraz. Europar Batasuneko herrialdeak berriz %20ko muga-zergarekin zigortu ditu.

Muga-zerga berriekin herrialde kaltetuenak Hego Globala deituriko munduko zonalde behartsuetakoak izango dira. Esaterako, Madagaskarri %47koa inposatuko dio, Lesotori %50, Laosi %48, Vietnami %46, Bostwanari %37, edo duela gutxi lurrikara handi bat jasan duen Myanmarri %44. Txinako inbertitzaileek presentzia handia duten herrialdeak dira hain justu, eta askok asiar erraldoiaren ekoizpena kastigatzeko modu bat ikusi dute horren atzean.

"ONDORIO NEGARGARRIAK MUNDU OSOKO MILIOIKA PERTSONARENTZAT"

Trumpek muga-zerga globalak iragarri eta berehala erreakzionatu dute mundu osoko agintariak, eta balio-merkatuetan ere nabarmena izan da eragina. Ursula Von der Leyen Europar Batzordeko presidentea esan du ondorioak "negargarriak" izango direla "mundu osoko milioika pertsonentzat". Europar mandatariak azaldu du AEBekin negoziatzeko prest direla, baina negoziazio horiek huts eginez gero EBek badituela tresnak muga-zerga horiei erantzuteko.

Txinak, berriz, AEBei eskatu die bertan behera uzteko muga-zergak, eta hori egin ezean, txanpon berarekin erantzungo duela.

Ikusteke dago mundu mailako makro-ekonomiari nola eragingo dion Washingtonen hartu duen norabideak. Aurretik Kanadari eta Mexikori ezarritako muga-zergak indarrean jarri beharrean, horiek atzeratuz joan da Trump, beste helburu batzuetarako negoziazio tresna gisa erabiltzeko. Akaso esperantza horrekin egongo dira konpainia askotako despatxuetan. Besteok, erosketak egitera goazenean enterratuko gara. ●